

Obavezna škola (Volksschule) u Kantonu Aargau

Informacije za roditelje (bosnisch/kroatisch/serbisch)

**DEPARTEMENT
BILDUNG, KULTUR UND SPORT**
Abteilung Volksschule

Izdavač

Departement
Bildung, Kultur und Sport
Abteilung Volksschule
Bachstrasse 15
5001 Aarau

Tel. 062 835 21 00

E-Mail: volksschule@ag.ch
www.ag.ch/volksschule

Fotografije

Adobe Stock
Kanton Aargau

Copyright

© 2022 Kanton Aargau

Cijenjeni roditelji

U ovoj brošuri dobićete informacije o javnom školskom sistemu Kantona Aargau. Nakon pregleda o školi Kantona Aargau biće opisani njeni najvažniji sastavni dijelovi. Razmatraju se opšte informacije o obaveznoj školi (Volksschule), različiti školski stupnjevi i tipovi škola, dodatne mjere za podsticanje, kao i druge informacije i ponude u vezi sa obaveznom školom (Volksschule).

Važna tačka za školski uspjeh djece i maloljetnika je uspješna saradnja između škole i roditelja. Ovoj saradnji je posvećeno posebno poglavlje.

Na kraju svakog odjeljka navedeni su internet linkovi za šire informacije o određenoj temi. Informacije pored toga možete dobiti na informativnim manifestacijama za roditelje. Čim je Vaše dijete raspoređeno u dječji vrtić (Kindergarten) / školu, za individualna pitanja Vam stoje na raspolaganju nastavno osoblje i školske uprave na licu mjesta.

Vašem djetetu želimo uspješno školovanje u Kantonu Aargau.

Departman za obrazovanje, kulturu i sport (Departement Bildung, Kultur und Sport)
Odjeljenje za obaveznu školu (Abteilung Volksschule)

Pregled škola Kantona Aargau

U Kantonu Aargau obavezno školovanje traje jedanaest godina.

Prvih osam godina školovanja je podjeljeno na **dvije godinedječjeg vrtića (Kindergarten)** i **šest godinaosnovne škole (Primarschule)**. Na to se nadovezuje **trogodišnjiviši stupanj (Oberstufe)** (sekundarni stupanj I) (Sekundarstufe I). Viši stupanj se raščlanjuje na tri tipa škole realnu školu (Realschule), sekundarnu školu (Sekundarschule) i okružnu školu (Bezirksschule). Osim toga postoje posebni oblici škola koji su prilagođeni djeci sa posebnim potrebama.

Maloljetnici nakon obaveznog školovanja po pravilu izučavaju neko **zanimanje** ili pohađaju **srednju školu (Mittelschule)** (sekundarni stupanj II (Sekundarstufe II)).

Ostale informacije: www.ag.ch/bks

Primarschule: EK: Einschulungsklasse

Spezielle Abschlussklassen: WJ: Werkjahr – BWJ: Berufswahljahr – IBK: Integrations- und Berufsfundungsklasse

Berufsbildungsbereich: EBA: Eidgenössischer Berufsattest – EFZ: Eidgenössisches Fähigkeitszeugnis –

BM I: Berufsmaturität

Obavezna škola (Volksschule) – škola za sve

Sva djeca i maloljetnici koji žive u Kantonu Aargau imaju pravo i obavezu da jedanaest godina pohađaju školu. Svako dijete ima pravo na obrazovanje primjereno njegovim sposobnostima. Ono prema svom mjestu stanovanja pohađa onu javnu školu koja odgovara njegovim sposobnostima i čije zahtjeve ono ispunjava.

Pohađanje javnih škola je besplatno. Ulazak u obavezno školovanje počinje s navršenom četvrtom godinom života. Za učenice i učenike nova školska godine počinje drugog ponedjeljka u mjesecu avgustu.

Nastavno i stručno osoblje zalaže se za to da se sva djeca i maloljetnici podstiču u skladu sa svojim sposobnostima. Cilj je da maloljetnici nakon svog obaveznog školovanja raspolažu potrebnim znanjem i umijećem da bi savladali svoj daljnji obrazovni i životni put.

Ponude za podsticanje i posebna pedagogija

Za djecu i maloljetnike sa posebnim školskim potrebama (na primjer posebnim talentima, teškoćama u učenju, upadljivostima u ponašanju) nastava se može dopuniti posebnim ponudama za podsticanje. Posebno podsticanje se nudi u redovnoj nastavi ili u koordinaciji sa njom, može se međutim sprovoditi i u posebnim razredima.

Djeca i maloljetnici sa invaliditetom ili oštećenjima dobijaju podršku prema potrebi (posebne pedagoške ponude). Podsticanje se odvija u redovnim razredima ili u malim razredima (Kleinklassen); ono se pod posebnim pretpostavkama sprovodi u posebnim školama.

Ostale informacije o obaveznoj školi: www.ag.ch/volksschule

Ostale informacije o posebnoj pedagogiji i ponudama za podsticanje:
www.ag.ch/volksschule > Sonderpädagogik & Förderangebote

Interkulturalnost

Obavezna škola (Volksschule) pruža značajan doprinos integraciji djece i maloljetnika različitog socijalnog, jezičkog i kulturnog porijekla. Više od četvrtine učenica i učenika govori kod kuće neki drugi jezik a ne njemački. Specifično podsticanje u njemačkom jeziku i specijalne ponude za novodoseljene učenice i učenike stvaraju pretpostavku za uspjeh integracije u školu i za nadoknađivanje jezički uzrokovanih zaostajanja.

Za podsticanje prvog jezika služe kursevi za **jezik i kulturu zavičaja (heimatliche Sprache und Kultur)** (HSK).

Ove kurseve nude ustanove kao što su konzulati, ambasade ili udruženja roditelja.

Ocjenjivanje, svjedočanstva i prelasci u više razrede

Udječjem vrtiću (Kindergarten) se stanje razvoja evidentira upitnikom za procjenu. Ocjenjivanje učenica i učenika se od prvog razreda osnovne škole (Primarschule) vrši privremenim izvještajem na kraju prvog semestra i izvještajem o učenju (1. razred osnovne škole) odnosno godišnjim svjedočanstvom sa ocjenama (od 2. razreda osnovne škole) na kraju školske godine. Kao osnova za ocjenjivanje služi dosije sa ocjenama sa relevantnim potvrđama o rezultatima. Prelazak u naredni razred (promocija) temelji se na ocjenama u godišnjem svjedočanstvu. Prelazak u realnu (Real-), sekundarnu (Sekundar-) ili okružnu školu (Bezirksschule) odvija se na temelju preporuke od strane razrednog nastavnog osoblja. Ona se zasniva na privremenom izvještaju 6. razreda odnosno na dosijeu sa ocjenama.

Ostale informacije o interkulturalnosti:

www.ag.ch/volksschule > Unterricht & Schulbetrieb > Schule & Interkulturelles

Ostale informacije o ocjenjivanju / prelascima u više razrede, kao i podsjetnici na jedanaest jezika:

www.ag.ch/leistungsbeurteilung-volksschule

Opšte informacije

Školski raspust i dani bez školske nastave

Podaci o školskom raspustu i danima bez školske nastave mogu se donekle razlikovati od opštine do opštine. Podaci o raspustu mogu se vidjeti na internet stranici škole.

Izostanci

Roditelji se mole da nastavno osoblje odmah informišu o izostanku svog djeteta sa nastave i da obrazlože odsustvovanje. Opravdanim razlozima smatraju se bolest, nezgoda i drugi nepredvidivi razlozi (na primjer smrtni slučaj u porodici). Neopravdani izostanci se na višem stupnju (Oberstufe) (okružna, sekundarna i realna škola) (Bezirks-, Sekundar- und Realschule) upisuju u privremeni izvještaj i u godišnje svjedočanstvo.

Odsustva

Roditelji za očekivana odsustva moraju kod škole unaprijed podnijeti pisani zahtjev za odobrenje. Razlozi za odsustvo mogu biti: Aktivno sudjelovanje u značajnim sportskim priredbama, veliki religiozni praznici, probna obuka ili slično.

Školska ljekarska služba i školska zubna njega

Školske ljekarke i školski ljekari Kantona Aargau pružaju podršku školama u unapređivanju zdravlja i prevenciji. Preventivni ljekarski pregledi u uzrastu dječjeg vrtića i u maloljetničkom uzrastu služe brizi o zdravlju. Oni se po pravilu održavaju kod sopstvene dječje ili kućne ljekarke odnosno kod sopstvenog dječjeg ili kućnog ljekara.

Za godišnu kontrolu zuba učenice i učenici dobijaju potvrdu o kontroli zuba (evidencionu knjižicu). Stručno osoblje za zubnu njegu posjećuje osim toga redovno razrede od 1. dječjeg vrtića (Kindergarten) do zaključno sa 6. razredom osnovne škole (Primarschule). Djeca uče kako da pravilno peru zube i kako se zdravo mogu hraniti.

Ostale informacije o temi škole i obrazovanja u Kantonu Aargau u prijevodu na jedanaest jezika www.hallo-aargau.ch

Školski organi

Za školstvo i obrazovanje u Kantonu Aargau je nadležan Departman za obrazovanje, kulturu i sport (Departement Bildung, Kultur und Sport).

Za rukovođenje školom su u svakoj opštini odgovorni Opštinsko vijeće (Gemeinderat) i školska uprava.

Podrška i savjetovanje

Učenicama i učenicima obavezne škole (Volksschule) kao i njihovim roditeljima stoje besplatno na raspolaganju različite ponude za pružanje podrške i savjetovanje.

Školska psihološka služba (Schulpsychologischer Dienst)

Školska psihološka služba je kantonalna stručna služba za djecu i maloljetnike od uzrasta dječjeg vrtića do kraja obavezne škole. Osobnosti u učenju i rezultatima, kao i psihičke ili socijalne teškoće koje se ispoljavaju u dječjem vrtiću ili u školi, mogu biti razlozi za prijavljivanje.

Schulaufsicht (Školski nadzor)

Roditelji se u vezi sa školskim pitanjima mogu obratiti školskom nadzoru. Isti će saslušati roditelje, razjasniti pitanja i ponuditi podršku putem informacija u vezi sa savjetovanjem o postupanju. On tom prilikom osigurava da je prethodno obavljen direktni razgovor između roditelja i škole (vgl. "Schule und Eltern" > "Zuständigkeiten").

Školski socijalni rad (Schulsozialarbeit)

U mnogim školama postoji ponuda školskog socijalnog rada. Ista je namijenjena učenicama i učenicima svih školskih stupnjeva, roditeljima, nastavnom osoblju i školi kao cjelini. Školski socijalni rad prati djecu i maloljetnike u procesu rasta i odrastanja.

Profesionalno savjetovanje

Savjetodavne službe za obrazovanje i zanimanje (ask!) pružaju savjetovanje u svim pitanjima profesionalnog početka, profesionalne karijere i usavršavanja.

Ostale informacije o temi škole i obrazovanju u Kantonu Aargau u prijevodu na jedanaest jezika: www.hallo-aargau.ch
Ostale informacije o podršci i savjetovanju: www.ag.ch/volksschule > Unterstützung & Beratung

Škola i roditelji

Dobra saradnja između škole i roditeljske kuće je važan faktor za školski uspjeh djece i maloljetnika.

Nadležnosti

Roditelji se kod školskih pitanja ili informacija mogu obratiti nastavnom osoblju svog djeteta i školskoj upravi.

Saradnja

Redovne informacije od škole

Škola ima obavezu da roditelje redovno informiše o školskim dešavanjima i o rezultatima djeteta. U vezi sa tim se održavaju roditeljski sastanci, roditeljske večeri i informativne manifestacije.

Zadaci i prava roditelja

Roditelji su odgovorni za to da njihovo dijete redovno ide u školu i da se u školi pojavljuje na vrijeme i odmorno. Roditelji imaju pravo na to da posjećuju nastavu svog djeteta. Oni imaju obavezu da se odazivaju pozivima Općinskog vijeća (Gemeinderat) ili škole (školske uprave, nastavnog osoblja) na manifestacije za roditelje.

Roditelji prije važnih odluka imaju pravo na izjašnjenje i uvid u akta. Konačna odluka se roditeljima od strane Općinskog vijeća (Gemeinderat) ili školske uprave mora saopštiti u pisanoj formi i sa obrazloženjem. Ukoliko se roditelji ne slažu s ovom odlukom, oni u najvećem broju slučajeva imaju mogućnost da podnesu žalbu okružnom školskom vijeću (Bezirksschulrat). Primjeri za važne odluke s pravom na izjašnjenje i s pravom na podnošenje žalbe su:

- Polazak u 1. razred osnovne škole (Primarschule)
- Upućivanje na pedagoške mjere za učenice i učenike sa posebnim pedagoškim potrebama, u razred prvoškolaraca (Einschulungsklasse) ili mali razred (Kleinklasse)
- Prelazak na viši stupanj (Oberstufe)
- Prelazak u naredni razred, promjena tipa škole u okviru višeg stupnja (Oberstufe)
- Upućivanje u posebnu školu

Ostale informacije o školi i roditeljima: www.ag.ch/volksschule> Schule & Eltern

Ostale informacije o okružnim školskim vijećima:

www.ag.ch/bks > Über uns > Organisation > Vertretungen & Kommissionen > Bildung > Schulräte der Bezirke

Dječji vrtić(Kindergarten)

Dječji vrtić traje dvije godine. Sva djeca koja su do 31. jula napunila četiri godine polaze početkom sljedeće školske godine u dječji vrtić.

Posjeta dječjeg vrtića podstiče djecu u njihovom ukupnom razvoju. Djeca u dječjem vrtiću dobijaju mogućnost da u novoj okolini dalje razvijaju svoja interesovanja i svoje talente. Učenje se odvija kroz igru i postavlja osnovu za razvijanje jezičkih, matematičkih, motoričkih, socijalnih i emocionalnih sposobnosti u školi.

Djeca koja se interesuju za čitanje, pisanje i računjanje dobijaju podršku. Ne odvija se međutim sistematska nastava iz čitanja, pisanja i računjanja. Kod naročite nadarenosti dijete može prije vremena prijeći u osnovnu školu (Primarschule).

Nastavni jezik u dječjem vrtiću je načelno dijalekat. Djeca koja kod kuće ne govore njemački dobijaju u dječjem vrtiću pomoć u učenju njemačkog.

Osnovna škola(Primarschule)

Osnovna škola traje od 1. do 6. razreda. Nastavni jezik je od osnovne škole njemački.

U prvim godinama školovanja stiču se kompetencije iz čitanja, pisanja, matematike i stranih jezika. U skladu sa uzrastom se obrađuju prirodnonaučne, socijalne i istorijske teme, teme iz kulture i ekonomije. Svoje fiksno mesto u nastavi imaju i muzika, kreativno stvaranje, kao i kretanje i sport.

Važan cilj osnovne škole je unapređivanje samostalnosti, lične odgovornosti i socijalnog učenja. U nastavi se uzimaju u obzir različite sposobnosti za učenje i različite potrebe učenica i učenika. Učenje u razredu podstiče smisao za zajednički rad i ojačava ličnost djeteta.

Ostale informacije o osnovnoj školi: www.ag.ch/schulstufen > Primarschule
Ostale informacije o nastavnom planu: www.ag.ch/lehrplan

Viši tupanj (Oberstufe)

Viši stupanj (sekundarni stupanj I (Sekundarstufe I)) raščlanjuje se na tri tipa škole realnu školu (Realschule), sekundarnu školu (Sekundarschule) i okružnu školu (Bezirksschule). Oni se razlikuju po različitim zahtjevima u pogledu rezultata učenica i učenika. Sva tri tipa škole traju tri godine.

Realna škola (Realschule)

Realna škola je tip višeg stupnja sa osnovnim zahtjevima u pogledu rezultata. U realnoj školi učenice i učenici stiču široko opšte obrazovanje i osnove za stručno obrazovanje. Većina maloljetnika nakon realne škole izučava neko zanimanje u zanatstvu, industriji ili u oblasti zdravlja i socijale. Maloljetnicima se kod dobrih rezultata u stručnom obrazovanju i u stručnoj školi pružaju mnoge ponude za usavršavanje i šanse za napredovanje u poslovnom svijetu.

Sekundarna škola (Sekundarschule)

Sekundarna škola je tip višeg stupnja sa proširenim zahtjevima u pogledu rezultata. Sekundarna škola pruža šire opšte obrazovanje i stvara pretpostavku za zahtjevno stručno obrazovanje. Neke učenice i neki učenici nakon sekundarne škole pohađaju srednju stručnu školu (Fachmittelschule), srednju ekonomsku školu (Wirtschaftsmittelschule) ili srednju informatičku školu (Informatikmittelschule).

Okružna škola (Bezirksschule)

Okružna škola je tip višeg stupnja sa visokim zahtjevima u pogledu rezultata. Ona priprema kako za zahtjevno stručno obrazovanje tako i za pohađanje srednje škole (Mittelschule) (gimnazije (Gymnasium) / srednje stručne škole (Fachmittelschule) / srednje ekonomske škole (Wirtschaftsmittelschule) / srednje informatičke škole (Informatikmittelschule)). Skoro polovina maloljetnika nakon okružne škole započinje stručno obrazovanje u oblasti zanatstva, industrije ili usluga, ostali pohađaju srednju školu.

Specijalni završni razredi

Za posljednju školsku godinu postoje specijalni završni razredi koji se vode samo u određenim mjestima odnosno u manjem broju opština. U tim razredima se maloljetnici intenzivnije podržavaju prilikom prelaska u poslovni svijet. To su sljedeći razredi:

- godina izbora zanimanja (Berufswahljahr)
- godina sa težištem na praktičnoj nastavi (Werkjahr)
- integracioni razred i razred za pronalaženje zanimanja (Integrations- und Berufsfundungsklasse)

Ostale informacije o višem stupnju: www.ag.ch/schulstufen > Oberstufe

Ostale informacije o nastavnom planu: www.ag.ch/lehrplan

Nakon obavezne škole (Volksschule)

Nakon obaveznog školovanja velika većina maloljetnika započinje stručno obrazovanje ili pohađa neku srednju školu.

Stručno obrazovanje

Osnovno stručno obrazovanje (berufliche Grundbildung) je najznačajnije prvo obrazovanje u Švajcarskoj. Ono maloljetnicima omogućava ulazak u svijet rada i pruža im solidnu profesionalnu osnovu. Učenice i učenici na stručnom obrazovanju pored praktične obuke u nekom preduzeću pohađaju jedan ili dva dana sedmično stručnu školu (Berufsfachschule). Obrazovanje ovisno o zanimanju koje se izučava traje dvije do četiri godine. Trogodišnje ili četvorogodišnje stručno osnovno obrazovanje dovodi do konfederalnog svjedočanstva o osposobljenosti EFZ (eidgenössischen Fähigkeitszeugnis EFZ), dvogodišnje osnovno stručno obrazovanje dovodi do konfederalnog stručnog sertifikata EBA (eidgenössischen Berufsattest EBA).

Završeno stručno obrazovanje je važna pretpostavka za kasnije trajno dokazivanje na tržištu rada. Ono otvara mnoge profesionalne perspektive i pruža atraktivne mogućnosti za usavršavanje.

Nadareni i motivisani maloljetnici koji završe stručno obrazovanje mogu dodatno uz obaveznu nastavu u stručnoj školi da pohađaju dopunsku nastavu i da svoje obrazovanje završe **sastručnom maturom (Berufsmaturität)**. Ona omogućava studiranje na nekoj visokoj stručnoj školi (Fachhochschule).

Srednje škole (Mittelschulen)

Srednje škole su neobavezne škole koje se nadovezuju na jedanaest obaveznih godina školovanja. One ovisno o tipu škole dovode do različitih matura i tako omogućavaju upis na više stručne škole (höhere Fachschulen), visoke stručne škole (Fachhochschulen) ili univerzitete (Universitäten).

U Kantonu Aargau mogu se posjećivati sljedeće srednje škole:

- gimnazija (Gymnasium)
- srednja stručna škola (Fachmittelschule)
- srednja ekonomska škola (Wirtschaftsmittelschule)
- srednja informatička škola (Informatikmittelschule)

Ostale informacije o stručnom obrazovanju: www.ag.ch/berufsbildung > Lehre

Ostale informacije o srednjim školama i o uslovima za prijem: www.ag.ch/mittelschulen

**D Departman
Obrazovanje, kultura i sport**

Odjeljenje za obaveznu školu
Bachstrasse 15
5001 Aarau